

**ЗВІТ**  
**про проведення практик студентів**  
**спеціальності 013 «Початкова освіта»**  
**Педагогічного факультету**

**у весняному семестрі 2021 / 2022 навчального року**

**1. Організація практики**

**1.1.** В 2 семестрі 2021 / 2022 навчального року на Педагогічному факультеті для студентів спеціальності «Початкова освіта» освітнього рівня «бакалавр» і «магістр» денної і заочної форм навчання проведено 16 практик, в тому числі 4 навчальних педагогічних, 6 виробничих педагогічних практик, 2 навчальних (польових) (результати практики фіксуються в наступному півріччі), 2 виробничих науково-педагогічних практик, 2 виробничих науково-дослідницьких (за 1 семестр 2021-2022 н.р).

**1.2.** Навчальні практики проводились на базі

\_\_\_\_\_ кафедр університету (кабінети, лабораторії, навчальні майстерні),  
\_\_\_\_\_ науково-навчальних центрів,  
\_\_\_\_\_ інших структурних підрозділів університету,  
\_\_\_ 6 \_\_\_ установ,  
\_\_\_ 1 \_\_\_ навчально-польових майданчиків,  
\_\_\_\_\_ науково-дослідних експедицій;

виробничі педагогічні – на базі

\_\_\_ 5 \_\_\_ закладів загальної середньої освіти (школи, ліцеї, гімназії),  
\_\_\_\_\_ закладів дошкільної освіти,  
\_\_\_\_\_ спеціальних закладів освіти для дітей з особливими осв. потребами,  
\_\_\_\_\_ закладів позашкільної освіти,  
\_\_\_\_\_ закладів середньої та вищої освіти;

виробничі – на базі

\_\_\_\_\_ державних та громадських установ,  
\_\_\_\_\_ соціальних служб,  
\_\_\_\_\_ реабілітаційних закладів та медичних установ,  
\_\_\_\_\_ підприємств державної та приватної форм власності;

виробнича науково-педагогічна практика магістрів – на базі

\_\_\_ 1 \_\_\_ кафедр університету,  
\_\_\_\_\_ закладів вищої освіти України.

**1.3. Кадровий склад керівників практики**

<i>№ з/п</i>	<i>Вид практики</i>	<i>Курс</i>	<i>Загальна кількість керівників практики від</i>	<i>в тому числі</i>
--------------	---------------------	-------------	---	---------------------

			факультету			старших викладачів	викладачі в (асистентів)
				професорів	доцентів		
<b>Кафедра педагогіки та методики початкового навчання</b> <b>Денна форма навчання</b> (відповідальні - Тесленко Т.В., Янковська І.М., Лозенко А.П., Васютіна Т.М.)							
1.	Навчальна педагогічна (один тиждень)	1 ПН (12 ПН, 13 ПН)	4	-	4	-	-
2.	Навчальна (польова) практика	1 ПН (12 ПН, 13 ПН)	3	1	1	1	-
3.	Навчальна педагогічна (один день на тиждень)	2 ПН (22 ПН, 23 ПН)	3	-	3	-	-
4.	Виробнича педагогічна	3 ПН (32 ппр, 33 пі, )	7	-	7	-	-
5.	Виробнича педагогічна	1 ПНМС (2 рн)	2	-	2	-	-
6.	Виробнича науково-педагогічна	1-МГПН (1.4)	2	-	2	-	-
7.	Виробнича. Науково-дослідницька (за 1 семестр)	1 МГПН (1.4)	1	-	1	-	-
	<b>Всього</b>		<b>22</b>	<b>1</b>	<b>20</b>	<b>1</b>	-
<b>Заочна форма навчання</b> (відповідальні – Григоренко В.Є., Телецька Л.І., Тесленко Т.В, Лозенко А.П., Севастюк М.С )							
1.	Навчальна педагогічна	1 ЗПШ, 1 ЗПШ_дис (1.10).	2	-	2		-
2.	Навчальна (польова) практика	1 ЗПШ, 1 ЗПШ_дис (1.10).	1	1	-		-

3.	Навчальна педагогічна	2 ЗПШ, 2 ЗПШ (Луб), 28 ЗПШМС_ди с	2	-	2	-	-
4.	Виробнича педагогічна	1 ЗПМС (2 р.н)	3	-	3	-	-
5.	Виробнича педагогічна	3 ЗПШ (4 р.н)	2	-	2	-	-
6.	Виробнича педагогічна	37 зпшмс (3 р.н)	2	-	2	-	-
7.	Виробнича науково- педагогічна	1 ЗПМГБ 11 зпмгбі, 12 зпмгбпс, 13 зпмгбдш, (1.4)	4	-	4	-	-
8.	Виробнича педагогічна	15 зпмгб, 16 зпмгб (1.10), 19 зпмгб_Луб (1.10), 19 зпмгб_дис (1.10)	8	1	7	-	-
9.	Виробнича науково- дослідницька ( за перший семестр)	1 ЗПМГБ, 1.4 ОПП	1	-	-	1	-
	<b>Всього</b>		<b>25</b>	<b>2</b>	<b>22</b>	<b>1</b>	
			<b>47</b>	<b>3</b>	<b>42</b>	<b>2</b>	

Навчальну педагогічну практику студентів 1 курсу ступеня бакалавр (4 р.н) денної і заочної форми навчання (один тиждень) було проведено у відповідності термінів, вказаних навчальним планом і графіком проведення практики. Напередодні було проведено настановчу конференцію із визначенням мети та завдань практики. По закінченні практики було проведено підсумкову конференцію в он-лайн форматі, під час якої студенти поділились враженнями, представили свої презентації, в яких було висвітлено виконання завдань, проведені під час практики.

Навчальну педагогічну практику студентів 2 курсу ступеня бакалавра (4 р.н.) (22 ПН, 23 ПН) (один день на тиждень) було перенесено на місяць пізніше (з 24.03. 2022 по

26.05.2022) у зв'язку з оголошенням канікул в умовах воєнного стану, але дотримано термінів, вказаних навчальним планом. Настановча конференція була проведена вчасно, із визначенням мети та завдань практики. По закінченні практики було проведено підсумкову конференцію 30.05.2022 в он-лайн форматі, під час якої студенти поділились враженнями, представили свої презентації, в яких було висвітлено роботу, в тому числі і волонтерську, яку вони проводили впродовж практики в базових школах під час дистанційного навчання учнів та студентів, розказали про платформи, на яких їм довелось співпрацювати з вчителями та учнями. Ця практика було ще й пізнавальною в тому плані, що багато студентів було залучено до роботи дистанційного волонтерського проекту кафедри педагогіки і методики початкового навчання Педагогічного факультету «Освітній хаб». Студенти мали змогу спостерігати за уроками студентів старших курсів і викладачів університету, які проводили уроки з учнями всієї країни, тому що під час війни багато родин виїхало за кордон, і не у всіх була можливість навчатись дистанційно саме в своїх школах. Також студенти 2 курсу були залучені в цьому проєкті до проведення виховних занять і розвивальних занять з учнями 1-5 класів. Методисти практики поділились своїми враженнями від співпраці зі студентами під час практики студентів під час військового стану, студенти поділились враженнями, представили свої презентації, в яких було висвітлено роботу, яку вони проводили впродовж практики в базових школах під час дистанційного навчання учнів та студентів, розказали про платформи, на яких їм довелось співпрацювати з вчителями та учнями, а також про труднощі, які виникли під час саме дистанційного навчання у школі.

Навчальна педагогічна практика студентів 2 курсу ступеня бакалавра (4 р.н.) (2 ЗПШ, 2 ЗПШ (Луб), 28 ЗПШМС\_дис ) пройшла згідно графіку проведення практик факультету, настановча і підсумкова конференції пройшли також у визначені наказом терміни в онлайн форматі. Студенти виконували завдання згідно програми практики, а саме: спостереження і аналіз уроків вчителів, проведення виховних заходів, складання психолого-педагогічної характеристики колективу класу та окремого учня, виготовлення дидактичного матеріалу для виховних заходів. На підсумковій конференції студенти

Виробнича педагогічна практика студентів денної форми навчання (1 ПНМС, 3 ПН) розпочалася у визначений термін, студенти проходили практику в базових школах, зазначених у наказі про педагогічну практику, та за місцем працевлаштування. Проведення настановчої конференції відбулося в онлайн відповідно до зазначених дат в наказі практики. Однак, за наказом від 9 лютого 2022 роком № 152 заплановано 4-тижневу виробничу педагогічну практику студентів 1-го (1 ПНМС) та 3-го (ПН) курсів з 21 лютого по 20 березня 2022 року, у зв'язку з введенням військового стану на території України, терміни практики змінювались: 1 тиждень з 21.02-23.02 (три дні); непередбачувані канікули (28.02-23.03.2022); продовжено практику 24.03-25.03 (два дні); 2-4 тиждень продовжено практику з 28.03 по 17.04.2022 (це 3 тижні). Продовжили терміни проходження виробничої педагогічної практики студентів 3 ПН і 1 ПНМС після непередбачуваних канікул (28.02-23.03.2022) в онлайн форматі (оскільки ЗЗСО проводять навчальний процес онлайн з 28.03) з 28.03 по 17.04.2022 (це 3 тижні, а ще один тиждень це 21.02-23.02 (три дні)+ 24.03-25.03 (два дні). Завдання виробничої педагогічної студентами виконано та завершено. Звітна конференція з практики відбулася 20.04.2022. Велику підтримку під час організації практики отримали від наших стейхолдерів. Зміни були внесені і в перелік звітної документації студентів практикантів.

Звітна документація надавалась студентами з урахуванням виду діяльності та можливості її проведення, а саме: 1. Волонтерська діяльність (захист Батьківщини в складі тероборони, робота з дітьми тощо: 1) есе про свою волонтерську діяльність (допустимі фото за бажанням); 2) Характеристика від керівника практики базової школи (дивитись наказ). 2. Проходження онлайн практики в ЗЗСО: 1) конспекти проведених уроків та виховних заходів (кількість визначається вчителем класу базової школи (не менше 6)); 2) звіт про проходження практики; 3) характеристика на студента практиканта від вчителя базової школи. Проведення звітної конференції відбулося в онлайні, документація здавалась керівникам в електронному вигляді на електронну пошту керівнику, бали за проходження практики виставлялися у відомість, розміщену на корпоративній пошті кафедри.

Виробнича науково-дослідницька практика студентів 1 курсу ступеня магістра (МГПН, 1.4 ОПП) та (1 ЗПМГБ, 1.4 ОПП) (за 1 семестр) була організована в 2 семестрі додатково для студентів-вільних слухачів, яких було зараховано на навчання пізніше, ніж решта студентів, тому в 1 семестрі своєчасно не змогли пройти цей вид практики.

Настановчу конференції з виробничої науково-дослідницької практики студентів 1 курсу ступеня магістра (МГПН, 1.4 ОПП) та (ЗПМГБ, 1.4) було організовано згідно графіку проведення практик факультету. На настановчій конференції студенти ознайомились із метою, завданнями практики, видами роботи та вимогами щодо проходження практики та оцінювання її результатів. Термін проведення практики було змінено у зв'язку з оголошенням канікул в умовах воєнного стану (з 28.03.2022 по 17.04.2022 р для студентів 1 курсу ступеня магістра (1 МГПН, 1.4 ОПП)) та з 28.03.2022р. по 24.04.2022 р. для студентів 1 курсу ступеня магістра (1 ЗПМГБ, 1.4 ОПП). Звітну конференцію було перенесено на 27 квітня 2022 року, на якій студенти - вільні слухачі разом із керівниками практики представили та обговорили результати, яких було досягнуто впродовж її проходження.

У зв'язку з цим у програму цієї практики було внесено наступні корективи:

1. З метою підготовки студентів до організації роботи закладу вищої педагогічної освіти в умовах дистанційної форми навчання, вони відвідали, здійснили спостереження та аналіз 4 навчальних занять викладачів кафедри (2 лекції і 2 практичних /семінарських занять), проведених в он-лайн режимі, студенти робили порівняльний аналіз сайтів кафедр початкової освіти педагогічних університетів України.

2. Деякі форми роботи магістрів із викладачами, які раніше реалізовувались в оф-лайн формі, були переформатовані в он-лайн. Наприклад, ознайомлення студентів з навчально-методичною роботою кафедри та її викладачів.

3. Також, в он-лайн форматі директором бібліотеки НПУ імені М.П.Драгоманова, д.п.н. Савенковою Л. В., було організовано екскурсію, метою якої було – сформулювати у студентів знання з історії створення бібліотеки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, а також – про особливості користування і роботи із електронними каталогами, сучасними електронними ресурсами не тільки бібліотеки НПУ імені М.П. Драгоманова, але й фондами і ресурсами інших наукових бібліотечних установ, а також була проведена онлайн зустріч із Онопрієнко О.В. – завідувачкою лабораторії початкової освіти Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України.

4. Настановча і підсумкова конференції теж проводились он-лайн, що не применшило досягнення й не знизило якість як процесу підготовки до проведення практики, так і – звітування вільних слухачів магістратури про результати, яких вони досягли впродовж її проходження.

Студентами було підготовлено презентації, які унаочнили їх досягнення із даного виду практики. Завдяки науково-педагогічній практиці студенти набули науково-дослідницьких професійних компетентностей у різних напрямках та видах роботи викладача закладу вищої освіти.

Виробнича педагогічна практика студентів 1 курсу заочної форми навчання (1 ЗПМС) була розпочата за графіком з 7 лютого 2022 року. Настановча конференція з 4-тижневої виробничої педагогічної практики була проведена 9 грудня 2021 року. За графіком повинна була бути завершеною 6 березня 2022 року. Але в зв'язку з військовим станом в країні 1,5 тижні практики були перенесені на терміни з 24 березня по 03 квітня 2022 року (за рапортом від декана Олефіренко Т.О.) Також була перенесено звітну конференцію на 11 квітня 2022 року.

В зв'язку з війною настановча конференція з 4-хтижневої виробничої педагогічної практики заочної форми навчання для 3 ЗПШ та 6-ти тижневої виробничої педагогічної практики 37 зпшмс була поведена пізніше 24 березня 2022 року. Початок практик за рапортом декана факультету були перенесені для 3 ЗПШ з 28 березня по 24 квітня 2022 року на терміни з 25 квітня по 22 травня 2022 року, для 37 зпшмс - з 28 березня по 08 травня 2022 року на терміни з 25 квітня по 5 червня 2022 року. Проведення звітної конференції перенесено з звісними обставинами на 10 червня 2022 року.

Виробнича педагогічна практика магістрів 1 курсу (15 зпмгб, 16 зпмгб, 19 зпмгбЛуб) заочної форми на базі вищої освіти за іншою спеціальністю проводилась 4 тижні з 07 лютого по 06 березня 2022 року.

Практику було організовано у заплановано, згідно графіку, терміни і проведено у встановлений час (враховуючи особливості навчання під час воєнного стану).

Вчасно був виданий наказ на проходження практики, за яким 11 осіб за місцем основної роботи за фахом вчителя початкової школи. Настановча конференція з виробничої педагогічної практики відбулась 09.12.2021р.

Заздалегідь до проходження практики студенти були ознайомлені із метою та завданнями практики в ЗЗСО. Студенти ознайомлені з формою звітності за практику та ознайомлені із обов'язками щодо спеціалізацій студентів на посаді вчителя в початковій школі, вчителя англійської мови в початковій школі, асистента вчителя, вихователя закладу дошкільної освіти.

Корекцію завдань було зроблено для студентів, які проходили практику на робочих місцях за спеціальністю, а також наприкінці практики у зв'язку початком воєнних дій в країні. По закінченні виробничої педагогічної практики 11.05.2022 були проведені (онлайн) звітні конференції.

Виробнича педагогічна практика проводилась з метою підготовки студентів до виконання функцій педагогічної діяльності вчителя початкової школи. Вона включала виконання завдань із організаційної, навчальної, позакласної, а також науково-дослідної роботи. Організаційна роботи полягала в ознайомленні студентів зі специфікою діяльності школи даного типу (загальноосвітньої, ліцею, гімназії тощо); ознайомлення зі шкільною документацією, планом навчальної і виховної роботи, планом роботи



**Кафедра педагогіки та методики початкового навчання**

**Денна форма навчання**

(відповідальні - Васютіна Т.М., Тесленко Т.В., Лозенко А.П., Янковська І.М.,)

1.	Навчальна педагогічна (один тиждень)	1 ПН (12 ПН, 13 ПН)	57	48	7	2	-	-
2.	Навчальна (польова) практика	1 ПН (12 ПН, 13 ПН)	57	звітна конференція 13 вересня 2022 р.				
2.	Навчальна педагогічна (один день на тиждень)	2 ПН (22 ПН, 23 ПН)	36	30	4	2	-	-
3.	Виробнича педагогічна	3 ПН (32 ппр, 33 пі)	32	31	1	-	-	-
4.	Виробнича педагогічна	1 ПНМС (2 рн)	8	7	1	-	-	-
5.	Виробнича науково-педагогічна	1-МГПН (1.4)	14	11	2	-	1 (Чемес вільний слухач)	-
6.	Виробнича. Науково-дослідницька (за 1 семестр)	1МГПН (1.4)	2	-	1	1	-	-

**Заочна форма навчання**

(відповідальні – Григоренко В.Є., Лозенко А.П., Телецька Л.І., Тесленко Т.В., Севастюк М.С.)

1.	Навчальна (польова) практика	1 ЗПШ, 1 ЗПШ_дис (1.10).	10	звітна конференція 21 вересня 2022 р.				
2.	Навчальна педагогічна (один тиждень)	1 ЗПШ, 1 ЗПШ_дис (1.10).	10	8	1	-	-	Стадніченко Г.М. відрахована за неуспішність
3.	Навчальна педагогічна	2 ЗПШ, 2 ЗПШ (Луб), 28 ЗПШМС_дис.	19	16	3	-	-	-



4.	Виробнича педагогічна	1 ЗПМС (2 р.н)	8	2	6	-	-	
5.	Виробнича педагогічна	3 ЗПШ	14	7	4	2	-	
6.	Виробнича педагогічна	37 зпшмс (3 р.н)	6	3	3	-	-	
7.	Виробнича науково-педагогічна	1 ЗПМГБ 11 зпмгбі, 12 зпмгбпс, 13 зпмгбдш, (1.4)	20	15	1	4	-	
8.	Виробнича педагогічна	15 зпмгб, 16 зпмгб (1.10), 19 зпмгб_Луб (1.10), 19 зпмгб_дис (1.10)	58	25	32	-	-	1 (Гаркоавенко Я.В., Шуліка Т.Г. відраховані за неуспішність)
9	Виробнича науково-дослідницька ( за перший семестр)	1 ЗПМГБ, 1.4 ОПП	2	-	2	-	-	
			353	203	68	11	1	3

### 3. Якість підготовки студентів-практикантів

У результаті проходження практик було досягнуто мети і виконано їх завдання, про що також свідчить аналіз документації з педагогічної практики студентів різних освітньо-кваліфікаційних рівнів і форм навчання.

Якість виконуваної студентами професійної діяльності (рівень сформованості професійних умінь та навичок, ефективність використання студентами інноваційних методик та інформаційно-комунікаційних технологій) відповідно до звітних матеріалів значно підвищилась професійна компетентність, оскільки вони працювали в умовах пандемії, в умовах змішаного навчання, дистанційного навчання. Студенти

відповідальніше ставились до дотримання вимог програми практики та своєї професійної діяльності.

Результатами навчальної педагогічної практики є:

- формування інтересу до майбутньої професії, узагальнення та систематизація уявлень та знань про характер і зміст навчально-виховної роботи, діяльності і функціональних обов'язків вчителя початкових класів;
- обізнаність студентів щодо особливостей організації роботи в початковій школі;
- формування фахових компетенцій майбутнього вчителя початкової школи;
- опанування студентами умінням спостерігати за навчально-виховним процесом та здійснювати його аналіз;
- оволодіння методикою виховної роботи у всій її різноманітності та складності;
- формування у студентів умінь психолого-педагогічного спостереження за окремими учнями класу та колективом у цілому та аналізу.

Під час виробничої педагогічної практики у студентів формувались фахові компетентності та вміння професійно діяти в не передбачуваних ситуаціях, нестандартних умовах проходження практики. Студентами формувалися: здатність застосовувати знання та вміння з циклів професійної підготовки для формування в учнів ключової компетентності «уміння вчитися» та предметних компетенцій, визначених навчальними програмами для початкової школи; здатність здійснювати аналіз навчально-виховної діяльності з метою її удосконалення; здатність застосовувати знання та вміння з циклів професійної підготовки для організації позакласної роботи з учнями початкової школи.

Результатами науково-педагогічної практики магістрів є:

1. Обізнаність студентів щодо особливостей системи навчально-виховної роботи кафедри, методичної, наукової та організаційної роботи викладачів кафедри, здатність упорядковувати індивідуальний план розробки навчальних занять, презентацій до них.

2. Здатність студентів розробляти плани-конспекти навчальних занять та їх методичного забезпечення, зокрема, з дисциплін педагогічного циклу: «Основ педагогіки зі вступом до спеціальності» / «Історії педагогіки» / «Педагогічних технологій в початковій школі»; «Дидактики», «Теорії та методики виховання» розробляються презентації, а також – практичні (семінарські, лабораторні).

3. Здатність магістрантів здійснювати самоаналіз, мета якого полягає у: виявленні його переваг та недоліків; якісній та об'єктивній самодіагностиці та самооцінці; здійсненні саморегуляції та самокорекції; прогнозуванні власного професійного розвитку.

Завдяки науково-педагогічній дослідницькій практиці студенти набули науково-дослідницьких професійних компетентностей у різних напрямках та видах роботи викладача закладу вищої освіти.

#### **4. Особливості проведення практик на факультеті; досягнення, які доцільно відобразити в звіті університету**

У зв'язку із одночасним проведенням у період виробничої педагогічної практики, виробничої науково-педагогічної практики, наукових студентських конференцій, ми отримали позитивні якісні результати з огляду на інтеграцію наукової та практичної складової професійної підготовки, що створює оптимальні умови для формування у майбутніх вчителів фахових та загальних компетентностей, передбачених освітньою програмою підготовки спеціалістів спеціальності 013 «Початкова освіта» ОР «Бакалавр» і «Магістр».

## **5. Висновки та рекомендації**

Педагогічні практики всіх видів на кафедрі педагогіки та методики початкового навчання спрямовує студентів на творчий пошук та самовдосконалення на шляху до оволодіння високим рівнем професіоналізму.

Під час проходження практики у студентів формувалися практичні уміння та навички, які забезпечують готовність до здійснення професійної діяльності і формують фахові компетенції майбутніх педагогів відповідно до вимог Галузових стандартів вищої педагогічної освіти.

Керівники навчальних закладів та установ, які співпрацюють з факультетом, створювали необхідні умови для ефективної організації та проведення практик.

Результати проведених практик дають можливість зазначити про відповідну підготовку майбутніх учителів початкових класів до вимог сучасної освіти.

Затверджено Вченою радою факультету,  
протокол №   10   від "  27  " червня    2022 р.

Декан факультету \_\_\_\_\_  
(підпис)

\_\_\_\_\_ **Тарас ОЛЕФІРЕНКО** \_\_\_\_\_  
(ініціали, прізвище)